

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री विनोद शर्मा
राजस्व सदस्य श्री राजेन्द्र पौडेल
लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं
फैसला

२०७७/०७८ सालको निर्णय नं. ९
पुनरावेदन नं. : ०७५-RB-०२८६
पुनरावेदन दर्ता मिति: २०७५।१२।१४
मुद्दा: आयकर।(२०७०/०७१)

का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १ हात्तिसार स्थित सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रधान कार्यालयका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५६ को शम्भु नाथ गौतम१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर१ } प्रत्यर्थी
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं१

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय : ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी : प्रमुख कर प्रशासक धनीराम शर्मा
शुरु निर्णय मिति : २०७५।०३।२७

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगाना
प्रत्यर्थीको तर्फबाट : उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी ,
सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटी

ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको मिति २०७५।०३।२७ को निर्णय र

आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५।१०।१७ उपर आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने मुद्दा दर्ता गर्दा ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको धरौटी दाखिला भए/नभएको एकिकन गर्ने जिम्मेवारी राजस्व न्यायाधिकरण नियमावली, २०३० को नियम ४ अनुसार सेस्तेदारलाई तोकिएको छ । सेस्तेदारको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्र परेको नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ख) अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्न नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ज) बमोजिम आवश्यक कागजपत्र हेरी/मगाई नियम ९ को खण्ड (च) बमोजिम भए/नभएको चेक जाँच गरी/गराई नियम १० बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी/गराई पुनरावेदन दर्ता भई नियमानुसार पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम निर्धारित रु.३०,८२,५६,९८८।- कर रकमको राख्नु पर्ने आधा रकम भन्दा बढी धरौटी दाखिला गरेको छ भनी पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रमा खुलाई दर्ताका लागि तत्कालिन सेस्तेदारबाट स्वीकृत भई पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको अन्य संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

मुद्दाको तथ्य

१. सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडबाट आर्थिक वर्ष २०७०।०७१ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. १,०१,८१,५६,१७३।०० देखाई मिति २०७१।०९।२३ मा पेश भएको आय विवरण ।
२. उक्त आ.व.को आय विवरण कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको विवरण तथा कागजातको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताले आयकर ऐन, २०५८(संशोधन सहित) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने आय समावेश नगरेको र कट्टी गर्न नपाईने खर्च दाबी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम करदाताका नाममा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।०८ मा लिखित सूचना जारी भएको ।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।०८ मा जारी भएको सूचना करदाताले सोही दिन बुझी उक्त सूचना उपर करदाताले मिति २०७५।०३।२४ मा जवाफ पेश गरेको ।

४. करदाताले पेश गरेको जवाफमा लिएको जिकिर समेतलाई अध्ययन गर्दा कुनै पनि सवारी साधन बैंकको नाममा दर्ता हुँदा बैंकको स्वामित्वमा हुन्छ भन्ने कानूनतः मिल्ने नदेखिएको हुँदा निज करदाताले हास खर्च मान्य गर्नुपर्ने भनी लिएको जीकिर कानून सम्मत नभएको, Staff Vehicle Scheme अन्तर्गतको सवारी साधनहरूको सवारी साधन बीमा र सवारी कर खर्चलाई आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा १३(ग) बामोजिम खर्च मान्न सकिने आधार नभएको, कर्जा अपलेखन भएको रकमको लागि विगत आर्थिक वर्षमा शत प्रतिशत रकम करयोग्य आयमा कट्टी भैसकेको हुने हुँदा सो रकमलाई आयकर प्रयोजनको लागि आम्दानी तर्फ समावेश नगरी पुनः खर्च कट्टी दिँदा दोहोरो खर्च कट्टी हुने अवस्था रहने भएकोले करदाता बैंकको जीकिर कानून सम्मत नभएको हुँदा करयोग्य आय रु. १,०२,४३,८५,१८४।०० (एक अर्ब दुई करोड त्रिचालिस लाख पचासी हजार एकसय चौरासी रुपैयाँ मात्र) मा आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) बमोजिम संशोधित कर निर्धारण हुने गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।२७ मा संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी भएको।

५. करदाताले ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।२७ मा भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझ्दाई पुनरावलोकनको लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेकोमा आन्तरिक राजस्व विभागले प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा स्थानान्तरण गरेको बोनस सम्बन्धमा कार्यालयबाट कर निर्धारण गर्दा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले कर्मचारीलाई वितरण गरेको र राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा पठाएको रकम बाहेक बाँकी अवितरित रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा २५(१ग) बामोजिम आयमा समावेश गर्ने गरिँ पुनः संशोधन कर निर्धारण गर्न कार्यालयमा पठाउनु बाँकि अन्य विषयमा भने शुरु ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।२७ मा भएको संशोधन कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय कानून सम्मत नै भएकोले निवेदन जिकिर पुग्न सक्दैन भन्ने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५।१०।१७ मा भएको निर्णय।

६. पुनरावेदकले दावी गरेको Vehicle Scheme का सम्बन्धमा सवारी साधन प्रयोग गरेवापत आयकर नियमावलीको नियम १३ को उपनियम १ अनुसार सवारी साधन प्रयोग गर्ने कर्मचारीको कर गणना गर्दा तलबको ०.५ प्रतिशतले हुने रकम कर्मचारीको तलबमा जोड्ने र करकट्टी सन्दर्भमा बैंकले हास खर्च नपाउने र सवारी साधन कर तथा विमा खर्च बैंकको नाफा नोक्सान हिसाबको अनुसूची ४.२४ मा खर्च दावी गरिएकोमा उक्त खर्च

दावीलाई मान्यता दिन मिल्दैन भनि शुरू ठूला करदाता कार्यालयले मिति मिति २०७५।०३।२७ मा भएको संशोधन कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय र आन्तरिक राजस्व विभागको करदाताले नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाएको अपलेखन खर्चलाई अग्रिम कर तर्फ खर्च कट्टी देखाएतापनि आयकर ऐनले प्रदान गरेको सुविधा अन्तर्गत जोखिम व्यहोर्नु पर्ने कोषमा कानून बामोजिम खर्च कट्टी लिन मिल्ने सीमा भित्र रहेको देखिएकोले सो खर्चलाई अमान्य गरी गरेको कर निर्धारण सम्बन्धमा छानबीन तथा एकिन गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नको लागि कार्यालयमा पठाउनु पर्ने ठहर्छ भन्ने निर्णयमा बाहेक अरु निर्णय व्यहोरामा चित्त नबुझेको हुँदा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको मिति २०७५।०३।२७ कर निर्धारण आदेश र सोही निर्णयलाई सदर ठहराई भएको विभागको २०७५।१०।१७ को निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ भनी प्रत्यर्थीका तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन पत्र।

७. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भनी मिति २०७६।०४।२२ मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

८. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदकका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुंगानाले आ.ब.२०७०/०७१ मा आयकर तर्फ बैंकको रु.१,०१,८१,५६,१७३/- करयोग्य आय विपक्षी कार्यालयले रु.१,०२,४३,८५,१८४/- करयोग्य आय कायम गरी सोही बमोजिम खर्च कट्टी गरी कर निर्धारण गरेको, सवारी साधनको विमा खर्च रु.२,९५,७९९।- र सवारी साधन कर रु.३०,१७७/८७ समेत गरी जम्मा रु.३,२५,९७६।८७ बैंकको नाफा नोक्सान हिसाबको अनुसूची ४.२४ खर्च बैंककै प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने गरी कर्मचारीलाई उपलब्ध गराइएको अवस्था हुदाँ समेत कानून विपरीत शुरू कार्यालय तथा विभागबाट उक्त खर्च दावीलाई मान्यता दिन मिल्दैन भनि कर निर्धारण आदेश बदरभागी छ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।
९. प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय एवं आन्तरिक राजस्व विभाग समेतका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालयका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटीले करदाताले भुलवश रकम समायोजन भएको भनि स्वीकार गरेको अवस्थामा आयकर ऐन,२०५८ को दफा १९ बमोजिम हास खर्च दावी प्रयोजनको लागि करदाताले नै पेश गरेको विवरण अनुसार नै रु.३०,३२,४६३/२९

मात्र हास खर्च कट्टी दावी गर्नुपर्नेमा रु.३०,८२,९६१/- खर्च दावी गरेको देखिएकोले बढी दावी भएको हास खर्च रु.५०,४९७/७९ ऐ.ऐनको दफा १९(१) बमोजिम खर्च मात्र सकिने आधार नभएकोले सो कर निर्धारण समेतको शुरू कार्यालय तथा विभागबाट भएको कर निर्धारण आदेश सदर हुनुपर्दछ भन्ने समेत बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।

१०. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिइएका जिकिरहरू दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

आयकर तर्फ

(क) vehicle scheme का सम्बन्धमा:-

बैंकको निर्णयानुसार सवारी साधन खरिद गरीदिने योजना सञ्चालन गरेको, बैंकको हित वा सेवा शर्त विपरीत कार्य गरेमा सुविधाबाट वञ्चित गर्न मात्र बैंकको स्वामित्व कायम राख्न सवारी साधन बैंकको नाममा राखिएको, उपलब्ध गराईएको सवारी साधन निर्वाध रूपमा उपयोग गर्ने अधिकार सम्बन्धित कर्मचारीमा नै रहने, उक्त सवारी साधन ब्यवसायिक काममा समेत अन्यले प्रयोग गर्न नपाउने, ईन्धन र मर्मतको खर्च निश्चित सीमा भन्दा माथिको सम्बन्धित कर्मचारीले नै ब्यहोर्ने, कर्मचारीको रोजाईमा रकम थप गरेर सवारी साधन खरिद गर्न सकिने, सवारी साधनको प्रयोग बैंकको आय आर्जनसँग सम्बन्धित कामका लागि मात्र नहुने, ब्यक्तिगत प्रयोजनमा बढी उपयोग हुने र पछि तोकिएको निश्चित अवधि पुरा भएपछि कर्मचारीले नै सवारी साधन लैजान पाउने देखिँदा लामो अवधि सेवामा रहने कर्मचारीले दुई तीन पटक नै सवारी साधनको स्वामित्व बहन गर्न पाउने समेत देखिन आएको र कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण भै सम्पतिको निसर्गबाट बैंकलाई कुनै प्रतिफल प्राप्त नहुने भएकाले उक्त सवारी साधन माथि बैंकको पूर्ण स्वामित्व रहेको मात्र सकिने अवस्था देखिएन ।

Nepal Accounting Standard (NAS) को Paragraph 6 and 7 मा यस सम्बन्धि परिभाषा र Recognition बारे उल्लेख भएको तथ्य –"Property, plant and equipment are tangible items that :- a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others or for administrative purpose." Para-6

"The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized as an assets, if and only if, (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entity." para-7

लेखामानको उपरोक्त तथ्य अनुसार कुनै निकायको सम्पति हुन त्यस्तो सम्पति उक्त निकायको उत्पादन कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने वस्तु तथा सेवाको वितरणमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने,

अन्य ब्यक्तिलाई भाडामा दिन सक्ने वा प्रशासकीय कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्नेमा बैंकले स्वतन्त्र रूपमा उल्लेखित कुनै पनि कार्यमा प्रयोग गर्न सक्ने देखिएन । ब्लु बुक र दर्ताका आधारमा मात्र सवारी साधन बैंकको स्वामित्वमा रहेको भनी व्यवसायको वार्षिक आयबाट निम्नानुसारका खर्च कट्टी दावी गरेको सन्दर्भमा हेर्दा निम्नानुसार देखियो:

१) हास खर्च कट्टी दावी:- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो ब्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पतिको हास भए वापत अनुसूची -२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा Own your vehicle scheme अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हुने नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिएको अवस्था हुँदा माथि विवेचित तथ्यबाट सवारी साधनको हास खर्च कट्टी दावी नपाउने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

२) बीमा खर्च:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको बीमा खर्च अमान्य गर्नेगरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

३) सवारी साधन कर:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको सवारी साधन कर खर्च अमान्य गर्ने गरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

११. माथि विवेचित आधार र कारणबाट पुनरावेदक करदाता सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडको आ.व.०७०/०७१ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरू ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७५/०३/२७ मा भएको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७५/१०/१७ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन ।

तपसिल

- प्रस्तुत फैसलाको प्रतिलिपी साथै राखी फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंलाई दिनु-----१
- फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु-----२

- प्रस्तुत फैसला विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु-----३

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौं।

(राजेन्द्र पौडेल)
राजस्व सदस्य

(विनोद शर्मा)
अध्यक्ष

फैसला तयार पार्न सहयोग गर्ने:

शाखा अधिकृत: सनिता लामा

टिपोट गर्ने: हेमन्त फुयाँल

इति सम्बत् २०७७ साल पुष ५ गते रोज १ शुभम्----- ।